

Київський університет імені Бориса Грінченка
 Історико-філософський факультет
 Кафедра всесвітньої історії

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
 Проректор з науково-методичної та
 навчальної роботи
 _____ О. Б. Жильцов
 « 22 » 02 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Науково-дослідний семінар»

для студентів

спеціальності 032 «Історія та археологія»
 освітнього рівня другий (магістерський)
 освітньої програми 032 «Історія»

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА	
Ідентифікаційний код 02136554	
Начальник відділу моніторингу якості освіти	
Програма № <u>3/82/20</u>	
<u>Жильцов</u> (підпис)	(прізвище, ім'я, по батьку)
« »	20 <u>20</u>

Київ 2020

Розробники: доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії Надтока Геннадій Михайлович

Викладачі: доктор історичних наук, професор кафедри всесвітньої історії Надтока Геннадій Михайлович

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні кафедри (циклової комісії) _____

Протокол від ____ . ____ . 2020 р. № ____

Завідувач кафедри _____ (І.В. Срібняк)

(підпис)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми (керівником освітньої програми) _____

(назва освітньої програми)

____ . ____ . 20__ р.

Гарант освітньої програми _____ (В.М. Михайловський)

(підпис)

Робочу програму перевірено

____ . ____ . 20__ р.

Заступник директора/декана _____ (В.М. Завадський)

(підпис)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

(підпис)

(ПІБ)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), « ____ » ____ 20__ р., протокол № ____

(підпис)

(ПІБ)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання	
	денна	заочна
Вид дисципліни	Вибіркова	
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська	
Загальний обсяг кредитів / годин	6/180	
Курс	5	
Семестр	2	
Кількість змістових модулів з розподілом:	3	
Обсяг кредитів	6	
Обсяг годин, в тому числі:	180	
Аудиторні	48	
Модульний контроль	12	
Семестровий контроль	-	
Самостійна робота	120	
Форма семестрового контролю	залік	

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета курсу: поглиблення розуміння місця християнських конфесій в системі суспільних координат України, їх ролі в соціотворчих та націотворчих процесах на українських землях в епоху пізнього Середньовіччя та Нового часу.

Завдання:

ФК 2. Здатність здійснювати історичні дослідження з визначеної тематики, в т.ч. використовуючи методологічний інструментарій інших гуманітарних наук, застосовуючи інформаційно – комунікативні технології та інформаційні бази даних.

ФК 3. Вміння створювати тексти однією з іноземних мов з використанням термінів, які прийняті в фаховому середовищі.

ФК 4. Здатність брати участь у дискусії з певної наукової проблеми, у різних формах наукової комунікації.

ФК 5. Здатність виявляти специфіку в підходах до вирішення проблем в галузі історії та археології представників різних наукових напрямків та шкіл, критично осмислювати новітні досягнення історичної науки.

ФК 6. Вміння застосовувати принципи та методи педагогіки і психології у навчально-виховному процесі в середніх, професійно-технічних закладах та в системі післядипломної освіти.

ФК 7. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної спеціалізації при розробці (у відповідності до певних вимог) наукових проектів прикладної спрямованості, а також при вирішенні певних практичних проблем.

ФК 8. Вільне володіння та оперування понятійно-категоріальним апаратом в галузі експертної аналітики.

3. Результати навчання за дисципліною

ПРН 11. Здатність аналізувати взаємозв'язки між позицією професійного історика та пануючими у суспільстві поглядами на минуле.

ПРН 12. Здатність демонструвати навички професійного спілкування з використанням іноземної мови.

ПРН 13. Здатність виявляти ініціативу, яка спрямована на збереження та управління культурною спадщиною.

ПРН 14. Здатність брати участь у здійсненні реальних дослідницьких проектів.

ПРН 15. Здатність аналізувати явища та процеси світової історії з урахуванням сучасних теорій суспільного розвитку.

ПРН 16. Здатність визначати інформаційний потенціал конкретних історичних джерел при вирішенні певної наукової проблеми.

ПРН 17. Здатність досліджувати життя та діяльність конкретних людей з урахуванням досягнень сучасної біографістики.

ПРН 18. Здатність здійснювати експертизу пам'яток матеріальної та духовної культури, в тому числі з метою їх подальшого використання в сфері туризму та рекреації.

ПРН 19. Здатність обґрунтувати мету та завдання власного дослідження з урахуванням актуальних проблем сьогодення.

ПРН 20. Здатність узагальнювати результати власного дослідження.

ПРН 21. Здатність використовувати квантифікаційні методи аналізу історичних джерел.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Усього	Розподіл годин між видами робіт					
		Аудиторна:					Самостійна
		Лекції	Семінари	Практичні	Лабораторні	індивідуальні	
Змістовий модуль I. Гендерні аспекти соціальної історії Нового і Новітнього часу Західної цивілізації							
Тема 1. Вступ. Історія церкви як галузь історичної науки.	27	-	6	-	-	-	21
Тема 2. Тлумачення феномену релігії.	28	-	10	-	-	-	18
Тема 3. Релігія як моральне явище.	29	-	8	-	-	-	21
Модульний контроль	6						
Разом	90		24				60
Змістовий модуль II. Передісторія розвитку християнських конфесій на українських землях у складі Речі Посполитої та Російської імперії							
Тема 4. Особливості та тенденції розвитку християнських конфесій в Європі V –XVI століть.	29	-	8	-	-	-	21
Тема 5. Берестейська унія в контексті трансформацій християнських конфесій на українських землях.	26	-	8	-	-	-	18
Тема 6. Християнські конфесії на українських землях під час визвольної боротьби Б. Хмельницького та Руїни.	29	-	8	-	-	-	21
Модульний контроль	6						
Разом за змістовим модулем	90		24				60
Усього годин	180		48				120

5. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль І. Теоретичні засади досліджень з історії церкви

Семінар 1-3 (6 год.)

Вступ. Історія церкви як галузь історичної науки

Мета: поглибити розуміння загальних положень з історії християнства в їх церковному та світському тлумаченні.

Питання до обговорення

- Об'єкт і предмет історії церкви. Зміст терміну «конфесія».
- Дисциплінарна структура релігієзнавства.
- Конфесійна історія в контексті церковної інтерпретації релігії.
- Конфесійна історія як предмет світської інтерпретації релігії.
- Проблема періодизації історії світового християнства.
- Історіографія та джерела.

Література:

1. Академічне релігієзнавство. Підручник. За наук. Ред. А. Колодного. К., 2000.
2. Джеймс В. Многообразие религиозного опыта. СПб., 1992.
3. Кимелев Ю. А. Современная западная философия религии. М., 1989.
4. Мень А. История религии в 7-ми томах. Т. 1. М., 1991.
5. Планк М. Религия и естествознание // Вопросы философии. 1990. №8.
6. Тойнбі А. Дослідження історії. Т. 1-2. К., 1995.
7. Фейербах Л. Сущность христианства // Избран. Философ. Произведения в 2-х т. М., 1955.

Семінар 4-8 (10 год.)

Тлумачення феномену релігії

Мета: осмислити феномен релігії у філософському, історичному та суспільствознавчому виявах.

Питання до обговорення

- Історіографія проблеми.
- Понятійно-категоріальний релігієзнавства.

- Релігієзнавство і теологія.
- Релігієзнавство й історія церкви.
- *Філософське витлумачення феномену релігії*: метафізика, онтологія, епістемологія, праксеологія, антропологія релігії.
- *Історичне витлумачення феномену релігії*: релігія як історичне явище; первісні вірування; етнічні релігії; світові релігії.
- *Суспільствознавче витлумачення феномену релігії*: релігія як суспільний феномен; типологія релігійних інституцій; природа світських релігій; релігія як соціально-психологічне явище; природа релігійної віри; співвідношення понять «релігія» й «релігійність»; релігійна духовність; релігійна громада – первинний осередок життя віруючих; функції релігії; сакралізація й секуляризація релігії; релігія і культуротворення; політологія релігії; релігія і політика; теократична ідея в історії; моделі взаємодії держави і церкви; етнологія релігії; космополітизм та етнічність релігії.

Література:

1. Академічне релігієзнавство. Підручник. За наук. Ред. А. Колодного. К., 2000.
2. Гегель Г. Философия религии. В 2-х томах. Т. 1.: Введение. М., 1976. С. 5-31.
3. Горбач О. Взаємодія системи «політика – релігія» // Українська національна ідея: реалії та перспективи розвитку. К., 2012. Вип. 24. С. 9-13.
4. Соловьев В. Чтения о богочеловечестве. Духовные основы жизни. Оправдание добра. Минск, 1999.
5. Тойнбі А. Дослідження історії. Т. 1-2. К., 1995.
6. Філіпович Л. Етнологія релігії. К., 1999.
7. Шохин В. К. Философия религии и ее исторические корни. М., 2004.
8. Юнг К. Бог и бессознательное. М., 1998.
9. Ясперс К. Смысл и назначение истории. М., 1991.

Семінар 9-12 (8год.)

Релігія як моральне явище

Мета: осмислити моральний аспект функціонування християнських конфесій.

Питання до обговорення

- Історіографія.

- Етичні виміри релігії.
- Особливості моральних концепцій релігій світу.
- Всехристиянська етика.
- Етика католицизму.
- Етика православ'я.
- Етика протестантизму.
- Еволюція етики християнських конфесій в епоху Середньовіччя та Нового часу.
- Свобода совісті, толерантність, прозелітизм.

Література:

1. Академічне релігієзнавство. Підручник. За наук. Ред. А. Колодного. К., 2000.
2. Булгаков С. Этика в православии // Православие. К., 1991.
3. Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму. К., 1994.
4. Лосский Н. Условия абсолютного добра. М., 1991.
5. Соціальна доктрина церкви. Львів, 1998.
6. Фромм Э. Душа человека. М., 1992.

Змістовий модуль II.

Передісторія розвитку християнських конфесій на українських землях у складі Речі Посполитої та Російської імперії Семінар 13-16 (8 год.)

Особливості та тенденції розвитку християнських конфесій в Європі V –XVI століть

Мета: розкрити історичні передумови, що зумовили характер і спрямованість еволюції християнських конфесій на українських землях у складі Речі Посполитої та Російської імперії.

Питання до обговорення

- Історіографія.
- Християнство на етапі інституційної цілісності.
- Великий розкол 1054 р. та його історичні наслідки.
- Вселенскість католицизму.

- Вселенскість православ'я.
- Порівняльна характеристика католицизму і православ'я.
- Поглиблення церковного розколу після хрестових походів.
- Дискусія навколо теократизму католицької інституції.
- Православ'я на українських землях у складі Польщі XIV – середина XVI століть. Початок протистояння з католицизмом.
- Православ'я на українських землях під зверхністю Московії кінець XVII – початок XVIII століть.
- Український чинник церковних трансформацій в Московії другої половини XVII – першої чверті XVIII століть.

Література:

1. Браичевский М. Ю. Утверждение христианства на Руси. К., 1989.
2. Грушевський М. С. Звичайна схема «руської» історії // Твори у 50-ти томах. Т.1. Львів, 2002. С. 75-82.
3. Зашкільняк Л. Історія Польщі. Львів, 2002.
4. Історія релігій в Україні. У 10-ти томах. Т. 3. Православ'я в Україні/ За ред. А. Колодного. К., 1999.
5. Карташов А. В. Очерки по истории русской церкви. В 2-х т. Т. 1. М., 1997.
6. Нариси історії Росії / За ред. О Чубар'яна. К., 2007.
7. Огієнко І. Українська церква. Нариси з історії української православної церкви. К., 1993.
8. Полонська-Василенко Н. Історія України в 2-х т. Т. 1. К., 1992.
9. Саган О. Вселенське православ'я. К., 2004.
10. Ульяновський В. І. Історія церкви та релігійної думки в Україні. Навч. посібник. У 3-х т. Т. 1. К., 1994.

Семінар 17-20 (8 год.)

Берестейська унія в контексті трансформацій християнських конфесій на українських землях

Мета: з'ясувати роль уніатської (греко-католицької) церкви в історії українського християнства та визвольної боротьби українського народу.

Питання до обговорення

- Історіографія.
- Православно-католицькі відносини на українських землях напередодні Берестейської унії.
- Берестейська унія. Наукові інтерпретації історичного значення утворення уніатської (греко-католицької) церкви.
- Боротьба православної церкви в Україні за самозбереження в першій половині XVII століття.
- Послідовники унії і запорізьке козацтво в часи визвольної війни під керівництвом Б. Хмельницького.
- Уніатська церква в її відносинах з римо-католиками.
- Берестейська унія як чинник поширення протестантизму в Україні.
- Спроби об'єднання православної та уніатської церков у XVII столітті.
- Філософія взаємодоповнення православної та уніатської церков у контексті визвольної боротьби українського народу.

Література:

1. Зашкільняк Л. Історія Польщі. Львів, 2002.
2. Історія релігій в Україні. У 10-ти томах. Т. 3. Православ'я в Україні/ За ред. А. Колодного. К., 1999.
3. Карташов А. В. Очерки по истории русской церкви. В 2-х т. Т. 1. М., 1997.
4. Нариси історії Росії / За ред. О Чубар'яна. К., 2007.
5. Огієнко І. Українська церква. Нариси з історії української православної церкви. К., 1993.
6. Полонська-Василенко Н. Історія України в 2-х т. Т. 1. К., 1992.
7. Саган О. Вселенське православ'я. К., 2004.
8. Тальберг Н. История русской церкви. К., 2007.
9. Ульяновський В. І. Історія церкви та релігійної думки в Україні. Навч. посібник. У 3-х т. Т. 1-2. К., 1994.

Семінар 21-24 (8 год.)

Християнські конфесії на українських землях під час визвольної боротьби Б. Хмельницького та Руїни

Мета: осмислити роль християнських конфесій у національно-визвольних процесах на українських землях в середині та другій половині XVII століття.

Питання до обговорення

- Історіографія.
- Могилянська доба в історії християнських церков на українських землях (1634-1647 рр.). Ідея Українського Патріархату.
- Стан римо-католицької, уніатської й православної церков напередодні визвольної війни 1648-1657 років.
- Політика Речі Посполитої щодо православної та уніатської церков.
- Ставлення українського суспільства до християнських конфесій.
- Конфесійна ідеологія та політика українських повстанців.
- Київська митрополія в опозиції до державної політики союзу з Москвою. Ідеологія митрополита Сильвестра Косіва.
- Незалежний статус православної церкви після Переяславської ради (1654-1686 рр.).
- Громадянський конфлікт на українських землях між уніатами та православними під час Руїни.
- Завершення Руїни й підпорядкування Москві Київської митрополії (1686р.). Питання канонічності «угоди» між Московським та Константинопольським патріархатами.

Література:

1. Драгоманів М. П. Пропаший час. Українці під Московським царством (1654-1876 рр.). Львів, 1909.
2. Зашкільняк Л. Історія Польщі. Львів, 2002.
3. Історія релігій в Україні. У 10-ти томах. Т. 3. Православ'я в Україні/ За ред. А. Колодного. К., 1999.
4. Нариси історії Росії / За ред. О Чубар'яна. К., 2007.
5. Огієнко І. Українська церква. Нариси з історії української православної церкви. К., 1993.
6. Переяславська Рада 1654 року (Історіографія та дослідження)/ Редкол. П. Сохань та ін. К., 2003.
7. Полонська-Василенко Н. Історія України в 2-х т. Т. 1. К., 1992.

8. Саган О. Вселенське православ'я. К., 2004.
9. Ульяновський В. І. Історія церкви та релігійної думки в Україні. Навч. посібник. У 3-х т. Т. 1-2. К., 1994.

6. Контроль навчальних досягнень

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна к-сть балів за одиницю	Змістовий модуль I		Змістовий модуль II	
		Кількість одиниць	Максимальна кількість балів	Кількість одиниць	Максимальна кількість балів
Відвідування лекції	1	-	-	-	-
Відвідування семінарських занять	1	12	12	12	12
Відвідування практичних занять	1	-	-	-	-
Робота на семінарському занятті	10	12	120	12	120
Робота на практичному занятті	10	-	-	-	-
Виконання завдань для самостійної роботи	5	3	15	3	15
Виконання модульної роботи	25	3	75	3	75
Максимальна кількість балів		222		222	
Розрахунок коефіцієнта		100/444=0.22			

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії її оцінювання

Теми самостійних робіт	Кількість балів	Кількість годин
Тема 1. Вступ. Історія церкви як галузь історичної науки.	5	21
Тема 2. Тлумачення феномену релігії.	5	18
Тема 3. Релігія як моральне явище.	5	21
Тема 4. Особливості та тенденції розвитку християнських конфесій в Європі V –XVI століть.	5	21
Тема 5. Берестейська унія в контексті трансформацій християнських конфесій на українських землях.	5	18

Тема 6. Християнські конфесії на українських землях під час визвольної боротьби Б. Хмельницького та Руїни.	5	21
Разом	30	120

6.3.Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Підсумковий модульний контроль проводиться з метою визначення стану успішності здобувачів вищої освіти за навчальним матеріалом окремих модулів після завершення лекційних і практичних занять.

Форма проведення – письмова, письмово-усна.

Завдання для модульної контрольної роботи та критерії їх оцінювання розробляються лектором. Він проводить і оцінює модульні контрольні роботи.

Тривалість проведення письмового модульного контролю становить 2 академічні години.

Письмові контрольні роботи зберігаються на кафедрі до кінця навчального року.

Результати перевірки письмових контрольних завдань доводяться до відома студентів не пізніше ніж через два робочі дні після їх виконання.

Студент, який не згоден з отриманою за результатами модульного контролю оцінкою, має право подати апеляцію безпосередньо після оголошення оцінки. У цьому випадку завідувач кафедри призначає апеляційну комісію, яка зобов'язана розглянути апеляцію в присутності студента.

<i>Оцінка</i>	<i>Критерії</i>
20 – 25	Достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей. глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу.
14 – 19	В цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури допускаючи при цьому окремі неточності та помилки.
8 – 13	Не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.
0 – 7	Частково володіє навчальним матеріалом не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових відповідей, допускаючи при цьому суттєві помилки.

6.4.Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Семестровий контроль проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового екзамену в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеного робочою програмою дисципліни. Форма проведення семестрового контролю – письмова. Зміст і структура екзаменаційних білетів (контрольних завдань), критерії оцінювання визначаються рішенням кафедри та зазначаються у робочій програмі навчальної дисципліни й доводяться до відома студентів на першому занятті.

Рівень знань	Оцінка	Критерії оцінювання відповіді
Відмінний рівень	31 – 40	<p>Відповідь студента:</p> <ul style="list-style-type: none"> - містить повний, розгорнутий, правильний виклад матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання основних понять і категорій та взаємозв'язку між ними, вірно розуміння змісту основних теоретичних положень; - вказує на вміння давати змістовний та логічний аналіз матеріалу з поставленого питання; - демонструє знання різних наукових концепцій та підходів щодо певної науково-теоретичної чи науково-практичної проблеми, пов'язаної з поставленим питанням; - здатність робити власні висновки в разі неоднозначності, спірного чи проблемного характеру поставленого питання чи проблеми.
Добрий рівень	21 – 30	<p>Студент дав досить змістовну відповідь на поставлене питання, але відповідь містить наступні недоліки:</p> <ul style="list-style-type: none"> - недостатня повнота, незначні неточності чи прогалини при поясненні того чи іншого аспекту питання; - окремі формулювання є нечіткими; міститься інформація, котра не відноситься до змісту екзаменаційного питання.
Задовільний рівень	11 – 20	<p>Студент дав відповідь на поставлене питання, однак допустив суттєві помилки як змістовного характеру, так і при оформленні відповіді на питання, а саме:</p> <ul style="list-style-type: none"> - відповідь викладена недостатньо аргументовано та/або з порушенням правил логіки при поданні матеріалу; - відповідь не містить аналізу проблемних аспектів поставленого питання, свідчить про недостатню обізнаність з основними науковими теоріями і концепціями, що стосуються відповідного питання; - у роботі багато грубих орфографічних помилок;
Незадовільний рівень	0 – 10	<p>Студент взагалі не відповів на питання, або його відповідь є неправильною, тобто містить грубі</p>

		змістовні помилки щодо принципових аспектів поставленого питання. Аргументація відсутня взагалі або ж є абсолютно безсистемною чи алогічною.
--	--	--

6.6.Шкала оцінювання

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	90 – 100 балів	Відмінно – відмінний рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82-89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75-81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок
D	69-74 балів	Задовільно – посередній рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60-68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь)
FX	35-59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1-34 балів	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. Навчально-методична карта дисципліни

Модулі (назви, бали)	Змістовий модуль I			Змістовий модуль II		
Семінарські та практичні заняття (теми, бали)	C.1 (33 б.)	C.2 (121 б.)	C.3 (44 б.)	C.4 (44 б.)	C.5 (44 б.)	C.6 (44 б.)
СР (бали)	30 б.					
Модульн ий контроль (бали)	Модульна контрольна робота – 25 (Загальне значення =150 б.)					
Підсумковий контроль (вид, бали)	залік					

8.Рекомендована література

1. Академічне релігієзнавство. Підручник. За наук. Ред. А. Колодного. К., 2000.
2. Брайчевский М. Ю. Утверждение христианства на Руси. К., 1989.
3. Булгаков С. Этика в православии // Православие. К., 1991.
4. Вебер М. Протестантська етика і дух капіталізму. К., 1994.
5. Грушевський М. С. Звичайна схема «руської» історії // Твори у 50-ти томах. Т.1. Львів, 2002. С. 75-82.
6. Зашкільняк Л. Історія Польщі. Львів, 2002.
7. Історія релігій в Україні. У 10-ти томах. Т. 3. Православ'я в Україні/ За ред. А. Колодного. К., 1999.
8. Карташов А. В. Очерки по истории русской церкви. В 2-х т. Т. 1. М., 1997.
9. Лосский Н. Условия абсолютного добра. М., 1991.
10. Нариси історії Росії / За ред. О Чубар'яна. К., 2007.
11. Огієнко І. Українська церква. Нариси з історії української православної церкви. К., 1993.
12. Полонська-Василенко Н. Історія України в 2-х т. Т. 1. К., 1992.
13. Саган О. Вселенське православ'я. К., 2004.
14. Соціальна доктрина церкви. Львів, 1998.
15. Тальберг Н. История русской церкви. К., 2007.
16. Ульяновський В. І. Історія церкви та релігійної думки в Україні. Навч. посібник. У 3-х т. Т. 1-2. К., 1994.
17. Фромм Э. Душа человека. М., 1992.

